

VASÁRNAP

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.
(„Falu” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.)
Telefon: 11—55—62.
Postatakarékpénztári csekkiszáma száma: 25.153.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

Előfizetési díjak, a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: Egész évre 4, félévre 2, negyedévre 1 P.
Intézményeknek és jogi személyeknek egy évre 20 P

Budapest, 1937.

XVIII. évfolyam, 26. szám.

Junius hó 27.

Magyar aratás

Ceodálatos és felemelő érzés a magyar aratás. A naptár szerint való újév napjával *uj esztendő* kezdődik. Péter - Pállal mindig *uj élet* indul meg. Mintha nem is lett volna a régi. Eltűnt, nyoma veszett. A csüggődet új remény váltja, a lankadó erőt acélos akarát lendíti, a családásba vészett örömet a csillogó nyár káprázata frissíti föl.

Hátha?
Hátha segít rajtunk a magyar föld megmunkált ösereje? A föld mélyéből előtört tenger ringásán himbálódzó arany kalász tündéri igérete?

Büszke öntudattal szemléljük a magyar mezőt, ahogy a beérés biztos ígéretével pompázik előttünk. A buzatábla erejében sajátmagunk és nemzetünk sorsának szilárd támaszát érezzük. A legnagyobb kincset, amelyet a jóságos Isten a magyar föld népének munkáján át hazánkunk adhatott. A közös kincset, amely nem egyesek jólétének megalapozója, hanem az ezeréves magyarság boldogulásának fokmérője.

Elsétálunk a buzamezőkön, ahogy a gondokba merült magyar falvak komoly arculatát övezik. Mint az önmegtágadó, tisztalelkű szentek fejét a dicsfény.

— Jaj, az lesz-e? — borong fel bennünk a lélek. — A boldogulás dicsfénye a kemény akarattal hátraszegett turáni koponyák körül? Vagy vércseppet fakasztó töviskoszoru a redőbe borult homlokokon? Hiszen annyiszor volt már az is a magyar kálváriajárás rablásba igaztalanított esztendeiben.

Még a buza sem segíthetett. Csak az életünket hosszabbította meg. Egyik kenyértől a másikig. Egyik talpraállástól a másikig.

Mert keresztet raktak reánk. A fájdalom, a megpróbáltatás, a szenvedés megalázó és lesújtó keresztjét...

S talán nem is birtuk volna azt a súlyos keresztet, ha nincs egy másik, amely könnyítette amannak a terhét: a buzakereszt...

A szent magyar buzakereszt, amely enyhítő húst nyújtott a reánk szakadt pokol tüze ellen, gyógyító irt a megtört vállakra s életet adott: mindennapi kenyeret az özvegynek, az árvának, az elhagyottnak és kilátástalannak is.

Akik csüggő és tétova magyarok voltatok, menjetek most a magyar falvakba. Így, közvetlen az aratás előtt. És nézzetek szét. Az ígért birodalmában: a mezőn. S az örök, az el nem muló, a mindig megújuló bizakodás magyar purgatóriumában: a gazda házatán.

Nézzétek az érett buza lehajtott fejét s a gazda égbéző tekintetét. És meglátjátok bennük a magyar boldogulás jelképét.

Nem az elmulást hirdetik azok. Az egyik Isten erejével néz a földre, a másik a földre yetett bizodalmaival az

Istenre. Egy irány az. A föld és az Isten elválaszthatatlan. Földből alkotta a Teremtő az embert s a saját gyermekeinek nevezte. S a föld erejével adja a kenyeret, a saját testét.

Egy a kettő, de csak az örök hitben, megértésben és alázatban. Nem állhatnak közük idegen istenek, bármiféle földi célt és boldogulást hirdessenek is, ha elválasztani, vagy egymás alá rendelni akarják őket.

A teremtés lényegét emberi akarattal meg nem változtathatja, akárminő aratást rendez is az igazi háttérbeszorítására. A gyárkémény nem nagyobb, mint a buzaszár, csak az árnyéka hosszabb és a füstje fojtóbb. A bank páncélszekrénye nem őrzi értékállóbb kincset, mint a liszteszák, csak fényesebbet és romlandóbbat. A munka, amelyet a közös boldogulás lehetőségének hirdettek, csak egyének törtétese, ha ezeket nem mérleget.

Csak az az igazi aratás, amely az egész nemzetet is. Az az igazi aratás, melyben veríték, munka, kenyér és megnyugvás egyesül. Nélkülük a többi csak számítás és üzlet. Vagy hatalomvágy és méltánytalan gyűlölet. Nem a kaszapengés megnyugtató suhanása egyik sem, amelyet az új kenyeret szelő kés boldog hasítása vált fel, hanem a vérző sebesztás,

amelyet csak az operáló penge követ-het.

Becsüljük meg a magyar aratást a töretlen hitünk tisztaságával, a verítékben, a munkában, a kenyérben, a jövőnk biztonságában. Becsüljük meg, mert Istenünket, hazánkat és önmagunkat szolgáljuk vele.

A magyar boldogulás küzdelmes harcának évről-évre megújuló frontáttörő támadása a gondos munkával előkészített aratás, amelyet az acél-falat képező gyalogság, a falvak milliói készítenek elő. Ezt a támadást élénkíteni és erősíteni kell mindenkinek, bármelyik fegyvernemhez tartozék is. Nem lehet hiúsági kérdés, előnyök hajszolása, zsákmányféltés. Csak meggyezés a végső célban, ha fényesörök, ha katógó gépfegyverek, ha nehéz tankok vagyunk is.

Ne kerestezzük a magyar nép boldogulásának utját, mert saját előbb-rejútásunkat torlaszolja el.

A magyar aratás megkezdődik. Suhan a kasza, hull a veríték s bizakodó dal csendül az ég felé.

Imánk kísérje, bizalmunk fonja körül és szerető megértésünk erősítse.

Ha megértjük jelentőségét s aszerint is cselekszünk, győzni fogunk a kapzsiság, lelketlenség, letiportatás minden számító erejével szemben is...

Mézes János

Megszervezik az országos népvédelmet

Szell József belügyminiszter nagyjelentőségű szociális akció alapjait vetette meg most megjelent rendeletével. A belügyminiszter ugyanis elrendelte, hogy

valamennyi törvényhatóság foglalja jegyzékbe a területén lakó támogatásra szorulókat és szervezze meg a nehéz helyzetben lévő, de életképes

Neurath báró, német külügyminiszter Budapesten koszorút helyezett el a Hősök Emlékövére

egzisztenciák és családok talpraállítását.

A rendeletnek, amelyet az alábbiakban ismertetünk, különösen a falvak szegényei szempontjából van nagy jelentősége. A fővárosban és a nagyobb városokban külön ügyosztályok, képzett szakemberek foglalkoznak a szociális kérdésekkel, a rászorulókat is tájékoztatottabbak tekintetben, hogy ügyes-bajos dolgaikban hová kell fordulniok és milyen irányban remélhetnek támogatást, a községekben azonban a tulterhelt jegyzői kar nyakába szakadnak ezek a teendők is, amelyeket minden jóakarattal mellett sem tudnak ellátni.

Ennek a helyzetnek a megszüntetésére határozta el a belügyminiszter, hogy országos szociálpolitikai szervezetet építtet ki s ennek lesz hivatása a szociálpolitikai, népjóléti teendők elvégzése.

Minden törvényhatóság területén a hatóságok és társadalmi rétegek képviselőinek bevonásával „vármegyei közjóléti bizottság” alakul, amelynek anyagi eszközeik is állanak majd rendelkezésre a szegények támogatására.

A bizottságok tagjait és előadóit a szociálpolitika modern alapelveiről akadémián fogják kiképezni.

Az anyagi eszközöket részint a községek által megszavazott összegek, másrészt a társadalom önkéntes felajánlása, valamint a különböző alapok jövedelmei fogják szolgálni.

Hangsúlyozni kell, hogy a közjóléti alapokat nem jótékony adományok nyújtására fogják felhasználni, hanem

intézményesen kívánja a belügyminiszter a szegények sorát rendezni, azaz lehetőséget kívánna nyújtani, elsősorban az önhibájukon kívül bajba jutottaknak arra, hogy új egzisztenciát, megélhetési alapot biztosítsanak maguknak.

Az akció keretében kiszélesítik a háziipari mozgalmakat, kisállattenyésztést és megkönnyítik a családalapítást.

A belügyminiszter átvette mandátumát

Szell József belügyminiszter, a salgótarjáni kerület egyhangulag megválasztott képviselője, június 20-án vette át, ünnepes keretek között a kerület mandátumát. A miniszter hosszabb beszédben köszönte meg a kerület bizalmát.

A Kormányzó születésnapja

Június 18-án volt Magyarország kormányzójának hatvankilencedik születésnapja. Ezt a napot mélységes szeretettel ünnepelte meg az ország. Águk dörge, katonazenék pattogó üteme, imák és ájtatos szolozsmák hirdették ezen a napon, hogy a magyar nemzetnek örömmünnepe van, amelyben osztatlanul egyesült minden magyar ember a világ mind a négy táján. Megkondultak a harangok is és istentiszteletik bensőséges áhítata szállt az Egek Ura felé, hogy hosszú és boldog életet esdjene a legelső magyar ember számára.

— A mai napon — mondotta Hász István tábori püspök a helyorségi templomban tartott főpapi misén — minden magyar szív hálával eltelten fordul az Istenhez és megköszönjük az Ó gondviselő jószágának, hogy a kormányzó urat nekünk adta és rajta keresztül ezeréves történelmünk leggyászosabb napjaiban és éveiben atyai jószágának csodáit annyiszor megújította.

Vitéz Paál Dénes esperes pedig a reformátusok istentiszteletén mondta:

— Minket az Isten állított ide a nemzetek nagy kulturversenyébe. A nagy világégéstől is Ő mentett meg minket s küldött hozzánk 18 évvel ezelőtt egy olyan férfit, aki e sötét történelmi fordulóba magával hozta mindazt, ami egy sebb és boldogabb jövőnek a záloga lett.

Hitler vezér és kancellár Horthy Miklós kormányzónak születésnapja alkalmából táviratban fejezte ki jókívánásait.

Vas vármegye diszközgyűlésen leplezte le a kormányzó arcképét.

A kormányzó születésnapját az ország falvai is lelkes szeretettel ünnepelték meg.

BELPOLITIKA

Képviselőház

A képviselőház június 17-én a 26 millió beruházási törvényjavaslatot tárgyalta. A javaslat tudvalegően nagyfontosságú közmunkák végzettségére nyújt fedezetet a kormányzatnak.

Eber Antal, a szövetkezetellenes front egyik vezető tagja, a javaslat ellen szözlött fel, szerinte adóemelésével kellene a közgazdasági élet ütemét meggyorsítani. A többi felszólalók a javaslat mellett szólalva fel, megcáfolták a bankvezér érvelését.

Fabinyi Tihamér dr. pénzügyminiszter felszólalásában kifejtette, hogy a szociális problémák enyhítése végett nélkülözhetetlenül szükségesek a közmunkák. Hangsúlyozta, hogy egyelőre nem lehet szó a kamatláb emeléséről. Kifejtette, hogy

a gazdavédelem visszafeljesztésére gondolni sem lehet, sőt határozottan és erőlyesen keresztül akarja vinni a kérdés rendezését. A tíz holdig terjedő birtokok adósságrendezését meg akarja valósítani, ami a körülbelül 58 ezeritani, ami a körülbelül 58 ezernek sorsát fogja rendezni.

Csak azután lehet — fokozatosan — áttérni a szabadság állapotába, a gazdasági helyreállítás érdekében. A képviselőház elfogadta a törvényjavaslatot.

A június 18-iki ülés a 69-ik születésnapját ülő Kormányzó ünnepésével kezdődött. Sztranyavszky Sándor házelnök emelkedett hangon emlékeztet meg az ország ünnepéről és fejezte ki az országgyűlés hódolatát. Az ünnepes aktus után, amelyet állva hallgattak végig a képviselők, a többgyermekes állami alkalmazot-

tak családi pótlékának felemeléséről szóló törvényjavaslatot tárgyalták. Az előadó Zsindely Ferenc ismertette és indokolta a törvényjavaslatot, amely a családvédelem céljait szolgálja és a többgyermekes családok foglalkoztatásának emeli, tehát előnyeit a termelő néprétegek is élvezni fogják.

És elhangzott felszólalásokra válaszolva, a pénzügyminiszter bejelentette, hogy foglalkozik az agglgelyadó bevezetésének kérdésével és rámutatott a tárgyalás javaslat szociális vonatkozásaira és arra, hogy annak előnyeit valamennyi társadalmi réteg érezni fogja. A javaslatot ezután elfogadták, majd megszavazta a Ház a Szent István ezüstérmék kibocsátásáról szóló javaslatot, azután tudomásul vették a rendkívüli ideiglenes háradómentességről szóló javaslatot, végül az 1935/36. évi zárszámadást terjesztették a Ház elé.

A június 22-iki ülésen Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter reflektált a zárszámadási vita során elhangzott felszólalásokra, majd a Ház a javaslatot elfogadta. A 23-iki ülésen megkezdődött a munkaviszonyok egyes kérdéseinek szabályozásáról szóló törvényjavaslat vitáját, majd az interpellációkra tértek át.

A 33-as bizottság képviselői tagjai

A képviselőház június 22-iki ülésén megválasztotta a 33-as bizottságra kiküldött tagjait. A bizottságra beválasztották: Angyán Béla, Csilléry András, Csizmadia András, Eckhardt Tibor, gróf Esterházy Mór, Hegedűs Kálmán, Hunyady Ferenc, Klein Antal, Krády Ferenc, Krüger Aladár, Lányi Márton, Losonczy István, Marton Béla, Mecsér András, Petro Kálmán, Péchy László, Rassy Károly, Reményi-Schneller Lajos, Romkay Ferenc, gróf Teleki Mihály, Tomcsányi Vilmos Pál és Zsindely Ferenc országgyűlési képviselőket.

Felsőház

Az országgyűlés felsőháza június 21-én kezdte meg a költségvetés vitáját.

Károlyi Gyula gróf hatalmas beszédében foglalkozott a legaktuálisabb magyar problémákkal. Rámutatott a nagybirtokellenes propaganda káros hatásaira, hangsúlyozta, hogy a nagybirtokokra nemzetgazdasági szempontból való tekintettel szükség van és rámutatott arra, hogy a nagybirtokok nagyrésze betölti a reávirosz szociális feladatokról is. Hangsúlyozta, hogy minden birtok-kategória fenntartásának az az előfeltétele, hogy megfeleljen a közérdeknek. Kivánatosnak tartaná, ha a kisemberek otthonhoz juttatására irányuló akcióit a belügyminiszteri országos népjóltási akció keretében utalnák. Elismeréssel állapítja meg, hogy a kormány nem csinál jelszópolitikát a nagyjelentőségű öntözési terv felhasználásával.

Neuber Ede fokozott egészségvédelmi intézkedések bevezetését kívánja és erre vonatkozó javaslatokat terjeszt be.

Prónay György báró a fiatalság elhelyezésének kérdéséről beszélt, majd örömmel állapítja meg, hogy a kormány az öntözési és beruházási törvényjavaslat kapcsán a mezőgazdasági munkássága problémáit megoldani kívánja.

A június 22-iki ülésen felszólalók sorában gróf Somssich László tiltakozott a szövetkezet-ellenes agitáció ellen, hangsúlyozva, hogy a szövetkezetek a termelők és foglalkozók egymáshoz való közelebbi hozásával fontos missziót töltenek be. A szélsőséges agitáció elleni erőlyes fellépést tart szükségesnek.

Kosztályi Gyula megállapítja, hogy a földbirtoklással foglalkozó nagybirtokosok termelési rendszer kaptaságát iparkodók érdevesíteni a mezőgazdaságban is.

Balogh Jenő a kisegysztienciaci gazdasági ereje fokozásának szükségességéről mondott nagyhatású beszédet. A június 23-iki ülésen Chorin Ferenc az ingótoke elleni támadások

ellen tiltakozott, majd Szontagh Jenő megállapította, hogy a nagybirtokos a mezőgazdasági dekonjunktúra idején is, erején felül áldozatokat hozott a nincstelen munkahöz juttatása érdekében. Telesky János a hadikölcsöntulajdonosok fokozott segélyezését kívánja.

Balogh Elemér szözlött fel ezután. Nagyhatású beszédében kimutatta a szövetkezetek elleni támadások alaplan voltát és konkrét adatokkal mutatta ki a szövetkezetek altruista tevékenységének előnyeit.

Gróf Bethlen Pál a részvényjog reformját sürgette. Papp József és Székács Antal után Virág Ferenc pécsi püspök mondott nagyhatású beszédet a keresztény és nemzeti irányzat biztosításának fontosságáról.

Elkészült a kormányzó jogkörről szóló javaslat

A Nemzeti Egység Pártjának közjogi bizottsága június 23-án délután foglalkozott a kormányzó jogkör kiterjesztéséről szóló törvénytervezettel, amelyet Lázár Andor igazságügyminiszter ismertetett. A bizottság a javaslatot hozzájárult.

A Független Kisgazdapárt is foglalkozott a törvénytervezet módosított szövegével, amelyet a párt tudomásul vett. Előreláthatóan a napokban már a Ház elé kerülhet a nagyfontosságú törvényjavaslat.

Államosítják a városi számvéveségeket

A belügyminiszter törvényjavaslatot nyújtott be, amely szerint a törvényhatósági jogú és megyei városok számvéveségeiben állami tisztviselők fognak szolgálatot teljesíteni. A városi számvéveségek államosítása nem jelent újabb terheket az államra, a régi rendszertől való eltérés csak abban áll, hogy a számvéveségek a jövőben az önkormányzattól független lesznek és így hatályosabbban gyakorolhatják a köteles ellenőrzést.

Marschall Ferenc képviselői jubileuma

Marschall Ferenc dr. államtitkár a napokban ünnepelte meleg szeretettel választókerületé, János-halma hatalmas küldöttsége a Nemzeti Egység pártja központi helyiségében, Budapesten. A jubiláló államtitkár-képviselőt a kerület küldöttécsége élén Fernbach Bálint főispán üdvözölte meleg szavakkal. Az üdvözlést Marschall Ferenc dr. meghatódtan köszönte meg. Az üdvözlés után társasébed volt, melynek során számos felkötözött hangzott el.

Az Alsódunántúli Mezőgazdasági Kamara tavaszi rendes közgyűlését

Igen szép érdeklődés mellett tartotta meg Kaposváron. Dr. báró Mirbach Antal elnöki megnyitójában megállapította, hogy a kamarák az adott viszonyokhoz képest a várható teljesítményüknek maximumát nyújtották. Megállapítja, hogy a jövőben a gazdasági helyzetben csak látszólagos, mert még messze van az idő, amikor a gazdasági nagy elmaradottságot pótolni tudják. A mezőgazdasági hitelt illetően sürgette olyan kormányintézkedések kiadását, ami a vidéki pénzintézetek közvetlenebb megsegítésére vezetne. Ezután a közgyűlés elfogadta a kamara múlt évi működéséről szóló jelentést. Majd nagy érdeklődéssel hallgatták dr. Hankó Márton pécsi egyetemi tanár előadását az időjárásnak előre való megállapíthatásáról és annak jelentőségéről.

Az indítványok során elfogadta a közgyűlés többek között Patacsy Dénes indítványát adozaktanácsadó bizottságok alakítására. Magáévá tette meg a közgyűlés a dongafa és hordók vámmentes behozatalának engedélyezése, a hadsereg részére a borbévasárlások újból való megindítása és a legénység részére napi fél liter bor juttatása iránt benyújtott indítványokat.

Olvasóinkhoz!

A VASÁRNAP is megírta, hogy a nagyhatalmú nemzetközi papírkartel, a cellulose drágulására hivatkozva, az utóbbi hónapokban, fokozatosan körülbelül 70 százalékkal drágította meg az újságpapírt. A VASÁRNAP hetek óta küzd az ellen, — amit a napi-és hetilapok már hosszabb ideje kénytelenek voltak megenni, — hogy előfizetőire hárítsa át a drágulás terheit. Minthogy azonban a papír még mindig egyre emelkedik, kénytelenek voltunk olyan megoldást keresni, amely, amellet hogy csökkentsen a mi terheinket, nem ró újabb terheket nehéz gondokkal küzdő előfizetőinkre. Elhatároztuk tehát, hogy az előfizetési díjak értelmétől hagyása mellett, a nyári hónapok alatt hat oldal terjedelemben jelentjük meg lapunkat. Hangsúlyozzuk, hogy a terjedelemből csökkentes ellenére is fenntartjuk megszokott rovatainkat és fokozott mértékben fogunk gondot fordítani arra, hogy a VASÁRNAP olvasóközönségét érdeklő minden kérdéssel beszámoljunk.

Reméljük, hogy ősszel, amikor a politikai élet is megindul és részletesebb beszámolókat igényel, az olvasóközönségünk is több időt fordíthat olvasásra, újból visszatérhetünk jelenlegi terjedelmünknek. Végül még arra kérjük előfizetőinket, hogy kényszerű intézkedésünket megértéssel fogadják.

Gaston Doumergue, volt francia köztársasági elnök, 74 éves korában meghalt

VILÁGKRÓNIKA

A dunai banság helyettes bánja, Rajics Szvetiszlav ellen június 18-án Újvidéken, egy elbocsátott falusi jegyző revolveres merényletet követett el. A bán sérülései súlyosak.

Orszórszágban tovább folynak a véres összeütközések, Sztalin pedig tovább vezeteti ki ellenfeleit.

A kisantant miniszterelnökei június 16-án egy dunai hajón tanácskozásokat folytattak. A kiadott jelentés szerint a tanácskozás eredménytámasztották, hogy „a kisantant mégis egységes szervezetet alkot, amelyet semmiféle erő nem gyengíthet meg...”

A francia kormány miniszterelnöke, Blum Leó, kormányja nevében június 21-én bejelentette lemondását, mert a szenátusban nem kapta meg a felhatalmazást az államháztartás rendezésének érdekében tervbevetett intézkedéseivel. Lebrun elnök a kormány lemondása után Chautemps volt minisztert bízta meg az új kormány megalakításával.

Napok óta ismét a spanyolországi események állanak a világpolitika tengelyében. A spanyol vörös tengeraltjárók egyike ugyanis négy torpedót lött ki egy német cirkálóhajó ellen, a lövészek azonban nem találtak. A meghíusult vörös orvtámadás világszerte nagy izgalmat keltett. Németország és Olaszország pedig, minthogy a nemzetközi bizottság semmiképpen sem talál hatékony eszközöket hasonló merényletek megelőzésére és megtorlására, visszavonták a spanyol partok ellenőrzését. A világ diplomatai remélik, hogy sikerül a súlyosabb bonyodalmakat elkerülni.

A gazdák eladósodásában a bankok is bűnösök

A gazdátársadalom eladósodottságának, védelmének kérdéséhez igen értékes hozzájárulást kapunk *Strausz Gyula* tisztafüredi előfizetőnkől. A hozzájárulás, amelyet az alábbiakban közlünk, nemcsak azért érdemes a közlésre, mert találon indokolja a gazdátársadalom mai helyzetét, hanem főleg azért örvendeztet meg minket és mindazokat, akik komolyan szívükön viselik a gazdátársadalom sorsát, mert meggyőző bizonyosságokkal, hogy a gazdaközönség kezdi tisztán látni a maga sorsát és önállósan is megtalálja az ellenérveket a gazdaellenes front jószervezett, hangzatos jelszavak alatt folyó támadásával szemben.

A figyelemreméltó levelet — bő kivonatban — alább közöljük:

Mélyen tisztelt Szerkesztőség!

— Több alkalommal írtam már a *Vasárnapnak* — mondhatni — eredményesen. Mert a *Vasárnap* zászlaja alatt, sokszor vidéki gazdátársunk érdekében folyók, mindenkor az első vonalban, a küzdelem, hogy a sokat hangzatosított „alap-pillér” (ez mi vagyunk: a magyar mezőgazdaság) megerősödjék és a magyar falvak sorsa végre méltánylásra találjon.

— Becsülettel harcolunk a falvak jólétéért, nyugalmáért és a mindent jelentő termelés zavartalanlásának biztosításáért.

— Nem vitás, hogy

a magyar gazdát, akkor, amikor szántott, vetett, dolgozott hajnalról éjszakáig, — egy szóval termelt — nem ceruzával papíron végzett számlázások irányították.

Teljesítette kötelességét, halgatott — ugyyszólván ösztöne parancsoló szavára — s mire körülnézett, feláldozta anyagi javait, tönkrement és a legjobb esetben is, csak névlegesen volt földjének ura.

— El kell ismernünk, hogy az illetékes kormányintézmények, ha elcséve is, felismerték a falu legyengülésének végtelen voltát és különböző „gazdavidelmi” intézkedésekkel iparkodtak a végrömlést megakadályozni. Ezek az intézkedések, amelyek az illetékesek nagyfokú megértéséről tanusodnak, csak megállították a további romlás folyamatát, de nem eredményezték olyan helyzetet, hogy a gazdátársadalom talpra is állhasson. Ilyen helyzet csak a gazdaadóságok, földterhek végleges rendezése esetén lehetséges.

— A másik oldal sűrűn beszél a „nitelélet” megvédéséről. Elfelejtik, hogy annakidején, üzletszerzés céljából, állandóan járták a falvakat a bankok autói! A bankok tehát kétségtelenül hibásak a gazdátársadalom eladósodásában, felelősek is érte! Ne feledkezzünk meg a gépgyárak, stb. gyászos működéséről sem! A bankok vezérei, gépgyárak üzletszerzői nagy össze-költekezéssel, széles látókörrel bíró emberek, ami fozkora az ő felelősségüket, — mondhatnám: bünségüket, — szemben a „torony tövében élő”, tájékozatlan, kisebb látókörű, olcsó kamat- és kedvező törlesztési-ígérettel is elkápráztatott gazdaközönséggel! A bankok igyenes összehajlított mérlegei sokmillió nyereségekről számolnak be; vajjon a terményáraknak az aratás és az új termés közti időben történt emelkedésének mekkora része van ebben?! Hiszen tudjuk, hogy a bankok olcsó árakon vásárolták fel aratás után a terményeket, amelyeknek, mielőtt a gazdáknál már nem volt belőlük, mindjárt megjavult az ára...

Igy válik érthetővé, hogyan lett egyik nagybankunkból a magyar föld ötödik nagybirtokosa, nagyrészen a hősi küzdelemben elesett gazdátársadalom birtokaiból.

— Az áruhitelzők sem panaszkodhatnak: nagyrészk, kitűnően lebonnyolított kényszeregyesség, csőd utján végleg rendezte adósságait. Éppen csak a gazdaadóságok nem rendezhetők véglegesen?

— Igazat adunk és köszönjük a *Vasárnap* „Hátrább a testtel!” című cikkét, amely rámutat arra, hogy a „rohamos javulásról” megjelent koncentrikus cikkekkel a gazdátársadalommal szemben akarnak előnyös helyzetet biztosítani maguknak. Sajnos, ezeknek a cikkeknek az állításával szemben

a gazdák — különösen a sokat sujtott tisztánlújak — csak szemléli, de nem élvezői a sokat emlegetett konjunkturnak.

A levélró ezután hódolattal emlékezik meg a legutóbbi államfői látogatásokról, az a reményét fejezi ki, hogy nagy barátaink jóvólából végre megis kisüt a nap a magyar égen, de annak, hogy ez az élető napfény még életben ta-

lálja a magyar gazdátársadalmat, az az előfeltetele, hogy a miniszterelnök érvényt tudjon szerezni szociális elgondolásokkal telített célkitűzéseinek és dűllőre vigye a gazdaadóságok kérdésének végleges rendezését. Mert csak a végleges rendezés biztosítja a termelést. Ha a falvakból nem fognak kiszivattyuzni minden fillért, meg fog oldódni a mezőgazdasági munkanélküliség sorsa is, — munkához jutnak; a dolgozók jobb bért kapnak; a gazdák foglalkoztathatják a kisiparosokat, — egyszerűen megindul a vérkeringés, az élet és a gazda megállhatja a helyét a maga földjén... Ugy legyen!

Ehhez a cikkhez semmi hozzátenni valónk nincs; legfeljebb azt kell szövegeznünk, hogy ha minden magyar gazda ennyi józansággal, ilyen világosan látja a helyzetet, ennyire felvertetetlen állama szemben úgy a szélsőséges demagógiával, mint a másik oldal megtévesztő jelszavaival, érveivel és éppügy áthatná őket az a köteletségűdás, amely a levélrórt a Falu-Gazdaszövetség és „Vasárnap” legagilisabb tagjává avatja, — bizonyára könnyebb lenne az illetékesek számára is a segítés...

A kiszállított agrárcikkek minőségi ellenőrzése

A *Külkereskedelmi Hivatal* abból a célból, hogy a mezőgazdasági kiviteli cikkek minőségi ellenőrzése a termelők érdekeit jobban szolgálja s hogy a kivitel általában zavartalanabb legyen, az ellenőrzés munkáját öt termelői körzetre decentralizálta. Ezen körzetek székhelyéül a mezőgazdasági termelés és értékesítés kiviteli szempontjainak megfelelően Győr, Kaposvár, Keszthely, Miskolc és Debrecen jelöltettek ki és a hozzájuk tartozó körzetek nagyjából az ugyanott székelő mezőgazdasági kamarák területeire terjednek ki.

A körzeti székhelyeken kívül ott, ahol a forgalom megkívánja, állandó jellegű megbízottak teljesítenek szolgálatot és pedig a győri körzetben: Hegyeshalom, Horvátjárfa, Sopronban, Szombathelyen, Szentgotthárdon és időszakonként Kőszegen, valamint kellő gyűmölcsforgalom esetén Zalaszentgróton; a kaposvári körzetben a Burgenya- és buzaellenőrzés ellátására időszakonként Murakereszturon, Gyékényesen és Barcon; a keszthelyi körzetben állandó jelleggel Szegeden, Makón, Hódmezővásárhelyen, Orosházán, Békéscsabán, Kiskunhalason, időszakonként Nagykőrösiön, Jánoshalmán és Izsákon; a miskolci körzetben időszakonként Szobon és Gyöngyösön és a debreceni körzetben állandó jelleggel Nyíregyházán.

A minőségi ellenőrzés ellátásának ilyenek valók decentralizálásával a Hivatalnak az eddigiektől is fokozottabb mértékben áll módjában egy a termelőket, mint az érdeket exportőröket a kiviteli feladatokról, az egyes belföldi piacokon már a helyszínen tájékoztatni és az esetleg felmerült nehézségek áthidalása érdekében intézkedni.

Olaszországban tartózkodó gazdái fjainkhoz!

Fiúk! Végre mindnyájan itt vagyunk a fascista Itália földjén, ahol Mussolini vasakarata egy új társadalmi s gazdasági világot teremtett. A varázsigt ott látjátok felvirá minden középület s telepes házán; Credere, obediare, combattere. Himni, engedelmesskedni, dolgozni.

Higgyetek abban, hogy elszántsággal csodákat lehet tenni; engedelmesskedjétek vendéglátó gazdátoknak; s dolgozzatok magyaros kitarással, keménységgel, megmutatva, hogy nemzetünk acélos, vallásos, harcos fiatalok nével. Az első nehézségek nem kárvetelnének el! Idezen országban mindig így van. Pótolja az a szerzetet, amellyel körülvesznek mindnyájatokat. Minden kezdet nehéz. De a jókedv, hit, munkakészség legyőzi azt. Intelmeinket tartásátok szem előtt, mert az olasz és magyar nemzet néz rézátok. Ti vagytok most megcsontított hazánk képviselői. Bennetek a magyar élniakarás mellett, Mussolini

népe a Dunavölgye nagy megcsontítottját látja, akinek előbb vagy utóbb, de egyszer megis csak igazságot kell szolgáltatni. A munka legyen fegyveret, a föld a harcmező. Vegyetek részt minden ifjusági megmozdulásban; de a fegyelmetzettségben, példaadásban is előjárjatok, mint a mezőn a munkában. Tudjátok, hogy együtt csépelték a világ legnagyobb emberével. Ezt fiuk ki kell érdemelni. Sok millió emberből csak igen kevésnek jut ez ki életben.

Vasárnap templom, hétköznap dog!

Mi hisszük, hogy mindnyájan tudatában vagytok küldetéseteknek, éppen azért úgy is éltek.

Fiúk! Himni, engedelmesskedni s harcolni!

Ezt üzeni atyai jóakarótok Szekeres László

Mindenkinek: Levelezőlapokat megkaptam. Örülünk, hogy jól vagytok. A hó

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés

a törvényesen védett

Rákoshelyi baktériumölő

nélkül. Kapható és megrendelhető csak **IFJ. AULICZY OTTÓ** Budapest, VII, Dobány-uca 84, II. sz. 2. Árak: Demjónaljai Budapest 3 4 6 8 10 15 20 370 480 710 910 1080 16 - 2120

Tanulmányos prospektus e lap olvasóinak ingyen!

végén várom a jelentéseket. 15-én a birtokok vezetősége a kiszabott zsebpénzrészletet elküldötte. Én a Rómában átdatott özseget kiutaltam pénzesutalványon. Írjátok meg, hogy megkaptátok-e: Bene Imre, Bonnyár Lajos, Csonka Ferenc, Kadosa László, Kovács Károly, Lencz Mátys, Székely Dénes.

A szülők részére közlöm a pontos címeiket: Francesco Werner, Francesco Csonka: Borgo Ermada. — Desiderius Diószeghy, Francesco Szabó: Borgo Piave. — Menko Mitehe, Ludovico Sceremi: Pontinia. — Carlo Kovács, Mathias Lencz: Montello. — Dionisio Nyiri, Ludovico Bonnyár: Sabaudia. — Emerico Bene, Ernesto Poór: Borgia Grappa.

Az összes írt felsorolatknál még a levélre adnájuk: Littorio prov. Agropontino Italia. Opera Naz. del Combattenti.

Desiderius Székely, Giovanni Ködmön: Alberese, Op. Naz. Combattenti, prov. Grosseto, Italia.

Paolo Csarnay, Ladislao Gallai: Coltano, Op. Naz. Combattenti, prov. Pisa, Italia.

Desiderio Kiss, Stefano Odó: Isola Sacra, Op. Naz. Combattenti, presso Roma, Italia.

Alessandro Szathmáry, Ladislao Kadosa: Montegrosso, Op. Naz. Combattenti, prov. Bari, presso Barletta, Italia.

Mindnyájatok neve után ezt kell írni: stud. agriculture ungheres. Levélvétel: J. Irt. Képeslap 60 cent. Üdvözlő 25. A levelekre Ungheria, az Olaszországba menőkre Itáliát írják rá.

A Kormányzó felavatta a budaörsi repülőteret

Junius 20-án délután, százezer főnyi ünneplő tömeg jelenlétében avatta fel a Kormányzó a budaörsi új repülőteret, amely 170 katasztrális holdon terül el és háromemeletes főépületével méltó versenytársa a nyugateurópai repülőtereknek. A Kormányzó megafonon át beszédet intézett az ünnepély közönségéhez.

— Átérezve a repülés ma még talán kellőképpen nem értékelhető nagy jelentőségét, nehéz viszonyok között súlyos áldozatok hoztuk, hogy az új repülőtér létrejöhön. A magyar mérnöki szellem és a magyar munkások együttes mesterei alkotása ez, amely aviatikának fejlődésének további lendületet ad és a minket érintő nemzetközi repülőforgalom növekedésének hatalmas ösztönzést biztosít.

A Kormányzó beszéde alatt színes léggömbök és postagalambok százaát eresztették fel.

A megnyitás után levegőbe szökent három magyar sportrepülőgép és szédítő légitáncok váltakoztak. A német repülőosztály egyik százada támadást rendezett. Majd osztrák vadászgépek és tíz olasz gép surrant a magasba. Az ámuló nézők előtt felrobant egy város, amelyet papirmasából készítettek. A robbantást három olasz gép végezte. A magyar utasszállító gépek bemutatkozása fejezte be a műsort. Egyszert: harminc pilóta szállt le belőlük ejtőernyőn.

A gyönyörű avatóünnep hatalmas tetézzét aratott.

Egymillió házépítésre

Az Országos Falusi Kislakáépítési Szövetkezet 1936. évi munkássága

Június 3-án tartotta az OFAKSz tizenkettedik rendes közgyűlését, amelyen az igazgatóság beszámolt a szövetkezet 1936. évi működéséről. A közgyűlés elé terjesztett jelentés részletesen beszámol a szövetkezet egy esztendő tevékenységéről és a falusi kisemberek háziépítési akciójának lefolyásáról. Bár a szövetkezet 1929 óta az államkincstártól nem kap újabb tőkét a kislakáépítés céljaira,

saját erejéből az elmúlt év folyamán mégis 750 egység részére több mint egymillió pengő új háziépítési kölcsönt folyósított.

Ez 145 eggyénnel és közel 200.000 pengővel több, mint az 1935. évi folyósítások. Ezt a kedvező emelkedést elsősorban a kihelyezett kölcsönök után befolyó törlesztések körülbelül 13,5 százalékos emelkedése tette lehetővé, amely szoros összefüggésben áll a múlt év folyamán erősödő gazdasági javulással. Az OFAKSz tíz esztendő alatt 39.875 egység részére nyújtott kislakáépítési köl-

csönt 55 millió pengő értékben.

Az elmúlt esztendő folyamán a kor-mánnyal egyetértőleg a szövetkezet lényeges könnyítéseket is nyújtott adósainak. Így a hadirokkantak, hadi-özvegyek, hadiárva és 3 kat.-holdnál nem nagyobb mezőgazdasági ingatlanmal rendelkező földmives napszámosok kölcsöntörlesztési határidejét negyven félévről hatvanra emelte fel és ezáltal lényegesen csökkentek a törlesztési részletek is. A pontosan fizető adósok ezenkívül külön fizetési kedvezményben is részesülnek. A szövetkezet a lehetőség szerint igyekszik a hátralekötő adósok helyzetét is segíteni és módot nyújtani arra, hogy az elmaradt részleteket teherbíró-képességüknek megfelelően rendezhessék. Így a szövetkezet méltányos eljárása következtében mindössze 20% adós vesztette el nemfizetése miatt lakóházát, ez pedig az egész adós-állománynak mindössze öt ezreléke. Az igazgatóság által előterjesztett mérleg 566.139.96 pengő tiszta nyereséget mutat ki.

Legyen a gazdáé a magasabb gabonaárak haszna

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmánya június 17-én Somssich László gróf elnöklésével ülést tartott. Az igazgatóválasztmány a csongrádmezei gazdasági egyesületnek a gazdaadósok országos értekezletre való összehívására iránti előterjesztésére vonatkozóan egy határozatot, hogy általános értekezlet helyett csak a gazdasági egyesületek elnökeit hívják össze tanácskozássra.

Mutschenbacher Emil igazgató számolt be ezután a mezőgazdaság helyzetéről. Megállapította, hogy az időjárás miatt csak közepes termésre lehet számítani, holott a világgazdasági helyzet következtében valószínűleg magasabb gabonaárak fognak kialakulni és még jó termés esetén sem kellene tartani értékesítési nehézségektől. Hangsúlyozta, hogy a gazdaságtársadalomnak az a kívánsága, hogy maradjunk meg továbbra is a római paktum alapján,

gondoskodni kell azonban arról, hogy a gabona árából a termelők ne csak a termelési költségeket kapják meg, hanem a magasabb gabonaárak hasznából is részesüljen a mezőgazdaság.

Éppen ezért a világgazdasági megfizetését kell kikötni. Olyan államok-

kal szemben, ahol „egykézi“ vásárol tőlünk, természetesen egyöntetűen kell történnie az eladásnak, ha azonban más államokkal szemben magasabb árak érhetőek el, a Külkereskedelmi Hivatal hivatása gondoskodni arról — a kiviteli engedélyek kiadásakor — hogy az eladási árak megfeleljenek a világgazdasági áraknak, a minimális belföldi ár is biztosítottak és a magasabb árak haszna a gazdának jusson.

A mezőgazdasági munkásság szociális helyzetéről beszélve, leszeggette, hogy túlzottak azok a támadások, amelyek a mezőgazdaságot, mint munkaadót érik.

A magyar gazda — állapította meg Mutchenbacher Emil — a terményrészt nyújtásával együtt sűrű és nevet a munkással és családokkal.

Ha a terményárak javulnak, javul a munkásság helyzete is.

A mezőgazdasági hitelről beszélt ezután. Bejelentette, hogy az OMGE előterjesztést tesz a kormányhoz az állattartásról megvalósításra érdekében, kérni fogja tovább az elemi csapások folytán kárt szenvedett gazdák adójának mérséklését és a tartós adókedvezménynek a családalkások javítására való kiterjesztését.

Az igazgatói jelentéshez többen szóltak hozzá, majd a határozati javaslatokat egyhangulag elfogadták.

A Faluszövetség az ősszel tíz háziipari tanfolyamot rendez

Jelentkezési határidő: augusztus 10.

A Falu-Gazdaszövetség női szakosztálya ősztől kezdve a késő tavaszi hónapokig háziipari és népművészeti tanfolyamokat rendez a falvakon, ha arra megfelelő számu. 35—40 résztvevő jelentkezik.

Tanfolyamaink megrendezésével célunk az, hogy egyrészt a sajátmaguk ruházati és háztartási szükségleteit tudják hízalag előállítani a falu lakosai, másrészt a ráérő idejükben készített háziipari cikkek értékesítésével, főleg az inségsé vidékeken, új kereseti lehetőséghez jussanak. A fentemlített cél mellett nem kevésbé fontos szempontnak te-

kintjük azt is, hogy felkutatva és összegyűjtve a veszendőbe menő népművészeti maradványokat, azok felhasználásával utat mutassunk a vidék új díszítő háziiparának kifejlesztéséhez.

A női szakosztály elsősorban a falvak asszonyait és leányait akarja megtanítani mindarra, ami a családi otthon melegebbé s a megélhetést könnyebbé teheti. Aszerint, hogy a lakosságnak mihez van hajlama és mik a legsürgősebb szükségletei, lesz:

1. Szabás-varrási tanfolyam (3 hónapos);
2. Kézimunka-tanfolyam (him-

zések, csipkeminták tervezése és elkészítése, 3 hónapos).

3. Vászonszövő-tanfolyam (3 hónapos).

Ahol kendert és lent nem termelnek, tehát fonás-szövésssel nem foglalkoznak az asszonyok és kézi-munkában sincs annak a vidéknek kialakult népművészete, ott

4. emléktárgy- és gyermekjáték-készítő tanfolyamot rendez a Szövetség. E tanfolyam keretében tanulnak különféle papírmunkát (művirágok, lámpaernyők készítése, magyaros karácsonyfadíszek); pamut- és posztóból szabadidőket és gyermekjátékok készítését (mackók, nyuszik, lovak, népviseletbe öltöztetett babák, virágok); raffiafontást és horgolást (piaci, fürdőtáska, különféle gyermekjátékok, butorok, diszkosárkák); üvegfestést; husvétli tojásfestést; virágkosárra készítését és mindenféle olyan apró emléktárgy készítését, amelyet azon a vidéken értékesíteni lehet.

Ha emléktárgy- és gyermekjáték-készítő tanfolyamunkra néhány férjfelmentkező is akad a faluban, ők a tanfolyam keretében egyszerűbb szerszámokkal előállítható, fából faragott és festett apró tárgyakat készíthetnek. (Festett faallatok, faragott kopjafák, fókások, egyszerűbb gyermekjátékok, apró háztartási cikkek, kegytárgyak, keresztt, olvasó, karácsonyi jászol és bölcso, stb.).

Amelyik faluban sok az asztalosmunkához és faragáshoz értő ember, akik valamelyes szerszámokkal is

rendelkeznek, ott lehet rendezni 5. faragó-tanfolyamot, amelyen már komolyabb mezőgazdasági szerszámokat, faragott dobozokat, háztartási eszközöket, gyermekszekérekét, szánkót, stb. készíthetnek a résztvevők.

Amely vidéken van fűz- vagy gyékénytel, sok a szalma-, vagy kukoricalevel, esetleg az állati bőrké ki-dolgozásához értenek valamit, ott

6. kosárfonó tanfolyamot (2 hónapos);

7. gyékényfonó tanfolyamot (2 hónapos);

8. szalmafonó tanfolyamot (2 hónapos);

9. kukoricaszárkikészítő tanfolyamot (1 hónapos);

10. bőrkikészítő tanfolyamot (2 hónapos) készít elő a Szövetség.

A háziipari tanfolyam megrendezését bármely község előjárósága, gazdaköre, iskolája vagy faluvezetője kérheti, ahol a tanfolyam megtartását gazdasági, szociális okok kívánatosá teszik és ahol a háziipari termékek értékesítésére kilátás van. Az ilyenirányú kérényeket a Falu-Gazdaszövetség női szakosztályának kell (Budapest, V., Báthory-u. 24) legkésőbb augusztus 10-ig beküldeni, miután az őszi és téli tanfolyamok előkészítő munkája már most, a nyár folyamán folyik. A kérvény alapján a Szövetség kiküldöttje a községbe utazik, hogy a helyi viszonyok figyelembevételével állítsa össze a tananyagot.

A gazdálkodás eredménye 1935-ben

Fontos érdek fűződik ahhoz, hogy a mezőgazdasági üzemek jövedelmességének és termelési feltételeinek alakulásáról állandóan tájékozva legyünk. Az ehhez szükséges adatokat gazdaságaink rendszeres számtartási feljegyzései szolgáltathatják. Ebből a célból tüzte ki feladatául az Országos Magyar Gazdasági Egyesület, hogy egyrészt a mezőgazdasági számtartást a kisebb gazdák körében is elterjessze, másrészt a már rendszeres számtartást vezető gazdaságok számtartási adatait statisztikailag feldolgozza, az így nyert eredményeket évről-évre közzétegye.

A most megjelent kiadvány 350 gazdaság r. szletes számtartási eredményeit tartalmazza. Az adatszolgáltató üzemek mezőgazdasági területe keréken 222.000 kat. holdat tett ki, vagyis az ország mezőgazdasági területének 1,6%-át.

A kiadvány adatai szerint a gabonaművelés aránya kissé visszaesett, ugyanígy a kapásnövényeké, emelkedett azonban a szántóföldi takarmánytermelés. A lőtartás a kisüzemeknél játszik nagyobb szerepet. A gazdaságban fekvő összes törke értéke az 1934. évhez képest valamelyest emelkedett és egy kat. hold mezőgazdasági területre 815 pengőtt tett ki. Az egy kat. hold mezőgazdasági területre eső nyershozam értéke 139 pengő volt az előző évi 121 pengővel szemben. Az emelkedés a növénytermelés nyershozamának növekedésére vezethető vissza, ugyanis az előző évinél kedvezőbb termékek jobb áron voltak értékesíthetők, míg ezzel szemben az állattartásból eredő nyershozam értéke kissé visszaesett.

A gazdaságok üzemköltségei is emelkedtek és egy kat. hold mezőgazdasági területre 116.18 pengőtt tetek ki az előző évi 109.52 pengővel szemben. A költségek között a munkaköltségek a legjelentősebbek, mert az összes üzemköltségek 53%-át teszik ki. A munkaköltségek nemcsak összegszerűen, hanem viszonylagosan is emelkedtek a természetbeni szolgáltatások értékének emelkedésével.

A dologi költségek közül a hozamot közvetlenül fokozó költségtételek, így a trágyaszerek, vetőmagvak, takarmányok költségei növekedtek a legnagyobb mértékben.

A gazdaságok 23.39 pengő tisztahozamot értek el átlagosan az előző évi 15.61 pengővel szemben, ami a cselekvőkhöz viszonyítva 2,64%-os kamatozásnak felelt meg. Az adatszolgáltató gazdaságok 83%-a ért el tisztahozamot, míg a veszteséges gazdaságok aránya 17% volt. Kat. holdankint 96.17 pengőtt tett ki az a teljesítmény, amelyet a gazdaságok átlagosan a gazdálkodónak, a munkásoknak, a közületnek és a hitelzőnek együttesen szolgáltattak. A készpénzbevételek az előző évhez viszonyítva nem mutattak változást és 79.81 pengőtt tettek ki holdankint, a készpénzkiadások pedig 53.15 pengőrről 54.85 pengőre emelkedtek. A legnagyobb kiadási tétel az adóv fizetés összegé tett ki.

A részletes számtartási eredményekből megállapítás nyert, hogy a sokoldalú termelésű, de a takarmány szükségletüket önmaguk fedező gazdaságok érték el a legkedvezőbb üzemi eredményeket, míg a veszteséges üzemek között kiterjesztés, a növénytermelés és állattartás ágazataiban alacsony teljesítményeket felmutató gazdaságok találunk. Igen sok esetben a veszteséget az okserűen ki nem használt munkáról és a túlzott beszerzés okozta.

A 140 oldal terjedelmű, rendkívül tartalmas és igen sok vonatkozásban új kérdéseket feltáró kiadvány megjelenését a földmívelésügyi minisztérium támogatása tette lehetővé, de hozzájárultak e munkák készültül-teléhez egyéb testületek is. A kiadvány előszavát Mutchenbacher Emil dr., az OMGE ügyvezető-igazgatója, az üzemsztatisztikai bizottság elnöke írta. Az adatgyűjtés és feldolgozás Rege Károly dr. OMGE főtitkár, bizottsági főelőadó és Witthen Bela OMGE titkár, bizottsági előadó irányítása mellett történt.

GAZDASÁG ÉS HÁZTARTÁS

ROVATVEZETŐ: SCHANDL JÓZSEF DR.

Az amerikaiogyoró

termesztésének gondolatával sokan foglalkoznak napjainkban. Ez a selyemgöbözökhöz hasonló alaku termés tudvalevően egy brazilai növény magva, illetve hüvelye. Előbb vagonszámra hozták be és közvetlenül, vagy sütéményekben (mogyoróból helyett) került fogyasztásra, de 1936 óta már nem szabad behozni.

Mindaddig, míg ez a behozatali tilalom fennáll, addig a belföldön termelt amerikai mogyorót természetesen jó áron lehetne értékesíteni. Akadnak is földművelők, kik a gazdaságos növénytermesztés netovábbját látják az amerikai mogyoró termesztésében.

A szegedi m. kir. Növénytermelési Kísérleti Állomás évek óta folytatja a növényvel termelési kísérleteket.

Kétségtelen, hogy nem lehetetlen klímánk alatt amerikai mogyorót termelni. Legjobban megfelel a célra a barna és fekete, laza homok, vagy homokos vályog, kevésbé az agyag és a sivatár fűtöhomok. A termés föfeltelete azonban az, hogy hosszú-e az őszi; rövid tenyészidejű években nem érke be s ilyenkor a termés majdnem a nullával egyenlő. Fontos ezért, hogy olyanfélésekkel kísérletezzünk, melyek rövid tenyészidejűek. A szegedi kísérleti állomás már birtokában van ilyenféléseknek.

A földön 50 × 60 cm sor- és növénytavóra 3—4 kifejlett szemet szokás egy fészekbe tenni olyan mélyre, mint a babot szokás. Kapálni kell évente háromszor-négy-szer.

A szegedi kísérleti állomás véleménye szerint az ország déli, hosszúsági részeim meghonosodott, rövid tenyészidejű fajtavát, kedvező időjárás mellett sem számíthatunk nagyobb termésre, mint kat.-holdanként 600—700 kg-ra. Igaz ugyan, hogy ma 100 kg-ért 150 pengőt is lehetne kapni, de mielőtt a szabaddal külkereskedelmi viszonyok visszaöngönnék, nem lehet 100 kg-ért többre, mint 50 pengőre számítani. Ezzel szemben áll a termés bizonytalansága, nagy munkaszükséglete (vetés, kapálás, kiszedés, szarogtatás, tisztogatás, stb.). Végre azt se feledjük, hogy hazánkban legfeljebb 50—60 vagón amerikai mogyoró található bevőre. Mielőtt tehát sokan fognáknak hozzá, beállna a túltermelés.

Az amerikai mogyoróval tehát csak kicsiben kísérletezzünk, de — hangzatos reklámok hatása alatt — bele ne fogjunk szántóföldi termelésébe addig, míg hivott intézményeink erre a gazdákat nem biztatják.

Nemcsak öntözni — trágyázni is kell

Az Alföld öntözéséről szóló törvényjavaslatot most szavazta meg a képviselőház. Az előirányzott milliók azonban csak akkor fogják meghozni a várt eredményt, ha az öntözés megfelelő trágyázással fog párosulni. Szaktörökben köz tudomás, hogy a magyar Alföld mezőgazdasága mennyire elmaradt. Amíg például a Dunántúlon 100 katasztrális holdra 24 szarvasmarha, addig az Alföldön ugyanakkora területre 12,5 esik. Az Alföld talaja tápanyagban mindinkább szegényedik, a talajvizet feltartó humusz állandóan fogy, így természetesen a kevés csapadék sem érvényesülhet és ez az oka az Alföld évről-évre rosszabb termelési eredményének.

Az öntözéssel egyetemben tehát fel-

tétlenül szükség van a talaj intenzív trágyázására és pedig műtrágyázására, mert az öntözés majdnem teljesen eredménytelen lesz, ha az öntözött talajban nem lesz meg a megfelelő tápanyag. A kimerült, kihasznált, kifáradt talajt az öntözés előtt megfelelő tápanyaggal, műtrágyával kell ellátni, ha azt akarjuk, hogy az öntözés meghozza a joggal várt eredményt. Amint áll az, hogy hiába trágyázzuk a talajt megfelelő öntözés nélkül, éppen úgy áll ennek a tételnek a megfordítottja: hiába öntözünk, ha a talajt megfelelő módon és mértékben nem trágyázzuk.

Nem mindegy azonban az a mód sem, ahogyan trágyázunk. Itt hivatkozunk kell dr. Krügernek, a berlini mezőgazdasági főiskola világhírű tanárának megállapítására, amely szerint a normális trágyázásnál az öntözetlen gazdaságban a foszfát 7 százaléka, az öntözött gazdaságban pedig 24 százaléka érvényesül. Viszont a nitrogén műtrágyából 94 százaléka érvényesül öntözés folytán. Igen megnyugtató, hogy hazánkban az utóbbi években a gazdák részéről mind nagyobb érdeklődés nyilvánul meg a nitrogén-műtrágyázás iránt. Ez azért öröndetes, mert a magyar talajok inkább nitrogén utánpótlásra szorulnak, legfőképp az Alföldön, ahol az állatállomány csökkenése folytán be-

állott trágyahiány a talaj teljes kiemelése vezetett. Szerencsére hazánkban a nitrogén-műtrágya ára a legtöbb európai országban érvényben lévő árához viszonyítva, 25—35 százalékkal alacsonyabb.

A sertéspestis

tudvalevőleg sertéseinknek legveszedelmesebb fertőző és ragadós betegsége. Okozója egy nagytólval sem látható mikroorganizmus, mely a beteg állat vérében, szövetnedvében és vizeletében fordul elő. A betegség lázzal kezdődik, mely pár nap múlva hányással, hasmenéssel járó tünetekkel párosul, majd pár nap, sokszor pár hét múlva elhullásra is vezethet. Régebben nem volt ritkaság, hogy egy járvány bizonyos gazdaság, vagy fafa egész sertésállományát kiirtotta.

Ma már ilyen szomorú esetek nem fordulnak elő, mert ojtóanyagokkal — kellő időben alkalmazva — sikeresen dolgozhatunk a súlyos körében.

Egyik orvossága a pestis elleni szérum. Mint afféle orvosság, csak akkor adagolandó, ha az állatok betegek, vagy a fertőzöttség gyanúja-ban állanak. Más állatokba feekendzeni felesleges és pénz pazarlást jelent, mert csak beteg állatot k-i gyógyszerrel ellátni. Azt gondolhatna valaki, hogy biztonság kedvéért adom állatoknak, számítva arra,

hogy esetleg valahol fertőződik s akkor milyen szerencse, hogy már a gyógyszer a szervezetben találja a fertőző anyag. Kár csak az, hogy e szérum mint gyógyszer csak 2—3 héti marad a szervezetben, azután körülül s így hatása természetesen megszűnik.

Aki tartós immunitást akar sertéseiben létrehozni, az az u. n. szimultán-ojtáshoz folyamodik. Ennek lényege az, hogy ragályanyagot (vírust) ojtunk meg egészséges állatainkba, de egy időben az előbb említett gyógyító vérsavót is. Az állat a ragályanyag hatására 2—3 nap múlva alacsonyabb-magasabb lázzal megbetegedik, de a gyógyító vérsavó védelme alatt csak annyira, hogy szervezetük immunisságra tesz szert következő, természetes fertőzésekkel szemben. Elhullások a legnagyobb ritkaságok közé tartoznak. Csak akkor hullanak el egyesek, ha a falkában angolkór, tüdőfegerség, bélfegerség, hurutos tüdőgyulladás, paratífusz lappang. Az ilyen állatok tehát gyógyulásukig ne ojtjuk, vagy pedig csak felemelt savóadag- lal történjék az ojtás. A beoított állományt — a lázas állapot alatt — kimélni kell a meghiléstől, a hosszas járástól, a gyomor-megterheléstől.

Ha egy gazdaságban szimultán-ojtást hajtanak végre, akkor indokolt a majorban levő összes, még nem immunis sertéseket beojtani, hogy a betegség az ojtóttakról a fogékonyakra át ne terjedjen.

ASSZONYOKNAK, LEÁNYOKNAK

Üdítő nyári különlegességek

Most, a gyümölcsidevény alatt, meggyből, ribizikéből, málnából, barackból, tojás és tejszín nélkül, finom üdítő ízű fagyaltot készíthetünk. Minden másfél kilogramm gyümölcsből 1 kg cukrot számítva, sűrű szörpöt főzünk; ha a színe nem szép, alkómmal kissé utánafestjük, teljesen lehűtjük és fagyaltgépbe helyezve, jéggel körülkrakva, keverés közben megfagyasztjuk.

A kávé-, vanília-, csokoládé-, dió-, mogyoró-fagyaltoknak főalkatrésze a tejszín. Kávé- és csokoládé-fagyaltnál a tejszín erős feketével, illetve csokoládéval és cukorral, vanília-fagyaltnál tojássárgával, vaníliával és cukorral ízesítjük. Dió-fagyalt készítésénél néhány tojássárgájával elkevert cukrot teszünk a tejszínbe és izlés szerinti mennyiségben darált diót adunk hozzá, a mogyoró-fagyalt-hoz pedig őrölt mogyorót keverünk, a mogyoró egy részét azonban nem daráljuk meg, csak gorbombán megvágjuk és barnára pirított kukorica dobjuk, vele jól összekeverjük, vajjal kikent tányéron kihűtjük és mozsárban gorbombán összetörve, a fagyaltmasszába tesszük.

Bármilyen fagyaltot készítsünk is, fontos, hogy csak teljesen hideg állapotban tegyük be a fagyaltgépbe. Ha a massa jó, a fagyalt 15—20 perc alatt készen van és használható, ha a jég között.

Üdítő gyümölcszörpöt bármely gyümölcsből készíthetünk. A főzött zörpök közül legáltalánosabban a málnaszörp, amelyet úgy készítenek, hogy málnát ugyanolyan súlyú cukorporral meleg helyen erjedni hagyunk 6—8 napig, közben a levét gyakran felkeverve. Ha szűrőpapíron átszűrte kevés erjesztett málnalé felányi tiszta

szesszel keverve, nem zavarosodik meg, akkor az erjedés be van fejezve. Ekkor a levét passzírozógépen vagy szitán áttörve, elválasztjuk a törkölytől, hideg helyen egy napig ülepitjük, majd szűrőpapíron átszűrve, szörpöt főzünk belőle. Minden kilogramm gyümölcs-höz másfél kg cukrot számítunk. A cukorból fondóság sűrű szörpöt főzünk, hozzáadjuk a szűrt málnalévet, egyszer átföröljük, majd tiszta üvegekbe öntjük és azonnal lezárjuk. Sterilizálni, a magas cukortartalom miatt, felesleges.

A gyümölcszörpöket újabban hideg uton szokták előállítani. Ezeknek nagy előnyük az, hogy zamatoságuk és szép színük mellett vitamintartalmuk is épségben megőrzik. Edénybe annyi gyümölcslevet öntünk, hogy az a szitán ráhelyezett cukorral állandóan érintkezze, míg teljesen fel nem oldódik.

Kánya Terézia

Ételreceptek

Hagymaleves. Pirítsd meg a vöröshagymát szép pirosra, tégy belé kevés paprikát, ereszd fel vizel, tégy belé kevés sót, gyujr azután tojással tésztát s későfoknyi vastagra nyujtva, vágd metélre s a forrásban levő levesbe főzd bele. Kévs édes tejfölt is lehet adni hozzá.

Párolt kalaráb. Szép fiatal kalarábót megmómozunk és hosszú, vékony darabokra vágjuk. Egy kanál zsirba két kanál tört cukrot, apróra vágott petrezselyemzöldjét teszünk s ha ez forró, beletezzük a kalarábót s kavarás mellett addig pároljuk, míg megpuhul. Lisztel megvesszük s ha már barna, felerjesztjük leveles kávé. Rántott hússal igen finom.

Uborkasaláta. Nagy uborkát megmómozunk, vékonyra szeleteljük és egy darabig szabadon állni hagyjuk. Azután a levét jól kifacsarjuk, edénybe tesszük, teszünk hozzá apróra vágott fokhagymát, ecetet és finom olajt. Mindezt jól összekeverjük, a tetejére pedig paprikát és borsot adunk.

Apró jótanácsok

A szélvihar sok kárt tesz a gyümölcsösből azzal, hogy letördeli az ágakat, leveri, vagy legalább is megsejtíti az egyes gyümölcsöket. Ezért indokoltak az olyan beavatkozások, melyek után az ágak kilengése csökken. Így lehet az ágakat körben egymáshoz kötni, a szél irányában szél-fogó akácot, vagy más erdei faszegélyt ültetni. Előnyös még széles vidékeken alacsony törzű gyümölcsfák ültetése, vagy u. n. zárt gyümölcsös telepítése, t. i. olyan gyümölcsös, amelyben a fák a megengedhető szélességekben távolságban vannak ültetve.

Mikor a szőlő virágzik, akkor — az öreg szőlősgazdák utmutatása szerint — a szőlőben nem is tanácsos járni. Mielőtt a virágzás az egész szőlőben, tehát fajtáink kezdeté venni, a sürgős munkákat igyekezzünk elvégezni, a halaszthatókat pedig a virágzás követő időre hagyjuk. A szőlő kedvező elvirágzását sokszor kellemetlen körülmények gátolják, melyek ellen a szőlősgazda csak közvetve védekezhetik. Ilyen többek közt az „elragadás”, amidőn a virág nem termékenyül meg, tehát termés sem hoz. Az elragadásnak gyakori oka a szőlővirág ivarszerveinek rendellenes fejlődése a porzóknak és a bibének, nem egy időben való beérése. Rendes körülmények közt az elragadt méréskelhet a szőlő, továbbá csökkenthetik a méhek és egyéb rovarok. A szőlő ugyanis himpirt borsóhat át a rendellenesen fejlődött virágokra s ugyanígy a méhek és rovarok is akaratlanul megtermékenyíthetik a redjük tapadt friss himpirtal porzókat nem tartalmazó virágokat. Ezért a méheket nem szabad a szőlőtől távolítani, mert ők itt hasznos munkát végeznek. Tévedés az, hogy a méhek kiráglják az érett bogyót, hisz a dolgozó méheknek rágószerük nincs.

Ahol a lucernásokon a bőde álcái mutatkoznak, a kaszálással siesünk. Mielőtt csak lehetséges, igyekezzünk betakarítani a lucernaszénát, ne hagyjuk ezt boglyában a lucernáson. Betakarítás után adjunk erős fogaslatot az ilyen lucernának. Egyébként is üdvös a heréseket és lucernafogat minden kaszálás után megfosogatni, ezzel a talaj tömödöttségét mérsékeljük, légjárhatóságát pedig növeljük.

IRTSON ürgét, börcsögöt, egeret, patkányt a Hungária gázbombával

Darabja 6 fillér. Egyedüli készítője és kapható

Galambos Kálmán

Szentlélek gyógyszerára, Ács (Komárom megye)

H I R E K

Fáj a szívem . . .

Fáj a szívem, hogy kell látnom,
Nincs nyugalom a világban,
Nincsen itten soha béke,
Nem lesz ennek jó a vége.

A szeretet itt nem honos,
A levegő puskaporos,
Nem kell az Isten törvénye:
A világnak ez a vége.

TAMÁS FERENC (Páti)

Imádságom

Cseng-bong a templom harangja,
Imádságra int a hangja.
Imára zárom a kezem
S kérlek téged jó Istenem.

Imádkozom este, S éjjel
Oly nyugodtan alszom én el.
Szemeim, hogyha bezárom,
Reám száll a legszebb álom.

SZABÓ ISTVÁN
(Nagybajom)

Messze ment a párom

Könnyű szárnyon
Messze száll a kis madár,
De párjához
Mégis mindig visszajár.
Messze elment
Tőlem is a galambom,
Visszajön-e
Valamikor? — nem tudom

Édes rózsám,
Mért mentél oly messzire,
Nem fogadlak
Soha vissza szívembe.
Igy jár a lány,
Aki egyszer csapodár,
Ha visszajön,
Bezárt szívekre talál.

IFJ. HAJBA SÁNDOR
(Sárbogárd)

Utszéli feszület előtt

Künn a pusztán, az utszélen
Móhás, kopott feszület;
Óreg vándor áll előtte,
S reá hullt a szürkület . . .

Imát mormol szegény öreg,
Közben az olvasó,
A suttogós gyöngye hangja
Alig, alig hallható.

... Hosszu utat barangolt be,
Kevés már az ereje,
Elnyűtt, rongyos tarisznyában
Száraz lett a kenyere.

Az imádság táplálja csak,
Eből merít új erőt:
A jó Isten meghallgatja,
S megáldja a szenvedőt . . . !

MISÁK FERENC

Boldogtalanul

Tavaszi ébred,
Tavaszi támad,
Az életem
Csupa bánat!
Nyúló virág
Már a rét is,
Boldogtalan
Vagyok mégis.

A hék égen
Felhők szállnak
Érzem, hogy
Hiába várlak . . .
Eljön a nyár . . .
Eljön az ősz . . .
Csak te hűten
Vissza nem jössz .

KAPORNAKY GYULA
(Szomoróc)

Filléres gyorsvonatok. Az Államvasutak igazgatósága közli, hogy legalább 500 utas jelentkezése esetében június hé 27-én filléres vonatot indít Szombathely és Zalaegerszegről Balatonfűrédre, Pécsről Fonyódrára, Debrecenből Miskolcra és Egerbe.

Apák, anyák!

A napokban történt, hogy Budapestén egy viruló, egészséges, tehetős leány akarta eldölni magától az életet. Megmentették. Az újságokban megjelent a megszokott rövidke hír a sikertelen öngyilkossági kísérletről, amelynek okául „szexuális bánat” szerepelt. Egy-két nappal később egy újságírónak ösztönre bevallotta a megmentett öngyilkosjelölt, hogy nem szexuális bánatában kereste a halált, hanem „családi okok” kényszerítették erre, mert — ahogyan könnyes szemmel kifejezte magát:

— Ki sem mondhatom, milyen rettenetes annak a sorsa, akinek szülei elváltak!

Szívbeemarkoló szavak ezek, amelyeknek visszhangot kellene keltenők minden apa és minden anya szívében. A könnyelmű válások elleni súlyos vádat fejeznek ki ezek a szavak, de vadozók azokat a szülőket is, akik, ha formailag nem váltak is el, de veszekedésekkel, egymás ócsárlásával mérgezik meg a gyermek lelkét.

Apák, anyák! Nézetek körül és ismerőseitek életmódján, erkölcsi fel fogásán, boldogulásán fel fogjátok ismerni, hogyan éltek szüleitök. Az elvált, vagy folyton marakodó szülők fiait, leányait — szegények! — egészen másként viselkednek, nehezebben állják meg helyüket az életben, hajlamosabbak az elzúllásra, mint azok, akiket a két szülő egymás és a gyermekek iránti szeretete vezet be az életben.

A Revíziós Liga Rothermere-ünnepsége. A Magyar Revíziós Liga igazgatótanácsa, amelynek a *Falu-Gazdaszövetség* is tagja, 21-én délután Herceg Ferenc elnökkel vélt tartott Rothermere lordnak Magyarország érdekében írott első cikke tízedik évfolyadójának alkalmából. Herceg Ferenc megnyitóbeszédében méltatta a lord revíziós munkásságát, majd Eckhardt Tibor, a Liga társelnöke ismertette a revíziós kérdésnek világpolitikai helyzetét. A nagy érdeklődéssel fogadott közpolitikai előadás után Fall Endre ügyvezető-igazgató a Revíziós Liga múlt évi működéséről számolt be. — Rothermere lord cikke megjelenésének évfolyadójának különben a budapesti Rothermere-utóban emléktáblát állítottak fel, amelyet június 20-án lepleztek le nagy ünnepség mellett.

Megnyílt a vilákiállítás magyar pavilonja. A párisi vilákiállítás impozáns magyar pavilonját június 22-én délelőtt nyitotta meg ünnepélyesen Khuen-Héderváry Sándor gróf párisi magyar követe.

A magyar falvakban való nyaralás előmozdítása. Széles körben ismertté vált az a vasuti kedvezmény, amelyet a kereskedelemügyi miniszter engedélyezett az *Országos Magyar Vendégturizmus Szövetség* által szervezett községekben nyaralás részére. E községek teljes listáját a *Harsányi Zsolt* főszerkesztésében megjelenő *Vendégturizmus Újság* legújabb száma közli. A lap részletes tájékoztatót nyújt a nyaralási hely kijelölésének kérdéséről és a vasuti kedvezmény minden nyaraló számára való megszerzéséről. Értékes cikkeket, pompás képek a rovatok bőséges anyaga, keresztrejtvény teszi e mindig tetszetős lapot, a füzetvendéglátók, valamint a nyaralói vágyó közönség körében igen népszerű. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, II. Zsigmond-u. 9. A Vendégturizmus Újság 20 fillérről kapható mindenütt.

Pozsonyban újra felállítják Petőfi szobrát. A pozsonyi alpolgármester utasította a város kulturális bizottságát, hogy gondoskodjék a Petőfi-szobor megfelelő felállításáról. A szobrot 1921-ben távolították el helyéről, s azóta szétzedett állapotban hevert egy istállóban. Erdeti helyére most sem kerülhet vissza, mert oda egy tót költő szobrát fogják felállítani.

Óriási vasuti szerencsétlenség a budaörsi repülőter felavatása után. A június 20-i nagy ünnepség után, amelynek keretében a budaörsi új repülőteret felavatták, óriási szerencsétlenség történt a helyierdeku vasut torokbalánti és tétényi sintonálkozójánál. A százezer tömeget sűrű vonatközlekedés szállították vissza a fővárosba. Háromnegyed tíz óra tájban egyik vonat a másikba szaladt. A borzalmat összeütkezés következtében egy utas, *Kuthy Gyula miniszteriumi tisztviselő, meghalt, 51 utas pedig megsebesült.* Nagy részük súlyos agyrázkódást, belső zúzdást, belső vérzést, kar- és lábtörést szenvedett. A második vonat vezetőjét, aki az elsőbe belevezette szerelvényét, letartóztatták.

Rendhez szoktatják a pesti járókeleket. A belügyminiszter törvényjavaslattal nyújtott be a képviselőház elé. A törvényjavaslat felhatalmazza a miniszter arra, hogy rendeletet adjon ki, amely szerint a közlekedési rend ellen vétőket az intézkedő rendőri közegek a helyszínen megbírságnak. A bírságot azonnal ki kell fizetni, ebben az esetben nem lesz az ügyből kihágási ügy. A tervezett rendelkezésre azzal hívjuk fel olvasóink figyelmét, hogy a jövőben, Budapestben fokozottan ügyeljenek a közlekedési rend betartására; mert „helyszíni bírság”-nak teszik ki magukat.

A cseh miniszterelnök magyar beszédét mondott a komáromi Jókai-szobor alapkövetelénél. Komáromban június 20-án Hodzsa Milan cseh miniszterelnök jelenlétében és közreműködésével helyezték el a város halhatatlan szülőtte, Jókai Mór szobrának alapkövét. Az ünnepségen résztvevő Jókai Mór unokaöccse, dr. Jókay-Ihász Miklós nagybirtokos, volt országgyűlési képviselő és dr. Hegedüs Lóránt volt miniszter is, akiket Hodzsa miniszterelnök üdvözölt, majd ötvenperces magyaryelvi beszédet mondott. Hangsúlyozta, hogy amint Jókai is megbecsülte a szlovákokat, úgy az ő faja is meg fogja becsülni mindazt, amit Jókai neve jelent. Végül annak a reményének adott kifejezést, hogy a Duna nemcsak elválaszt minket, hanem közelebb is fog hozni egymáshoz.

Lavinába került egy német Himalája-expedíció. A németek néhány héttel ezelőtt nagy expedíciót indítottak a Himalája-hegység egyik legmagasabb csúcsának megmászására. A német expedíció hóhár lepte meg és egy laviná el sodorta az expedíció hét európai és kilenc bennszülött tagját. A borzalmat hörgőtegezők csak az expedíció vezetője és egy társa menekült meg. A tudományos kutatás hősi halottainak sorsa világszerte nagy részvételeit kelt.

Jégesők országjárta. Június 20-án pusztító vihar és jégeső vonult végig az ország felett. A jégeső különösen a Mátra vidékén okozott súlyos károkat. Nagy jégeső volt az ország déli vármegyéiben is.

Borgzadás

(Irtó: Pottenkoffer Sándor m. kir. gazdasági főtanácsos, ny. orsz. szülészeti és borszási felügyelő. „Patria” Irodalmi Vállalat és Nyomatás Rt. kiadása.)

A szőlőgazdálkodásnak bő terméke a bor, s a borgazdasághoz tartozó ismeretek fejlesztésére és terjesztésére annál nagyobb szükség van, minél nehezebbé válik a bor értékesítése, mert annál több tudással, annál bővebb ismeretekkel szükséges a piacgazdának magát felfegyvereznie, hogy a küzdelemben legyőzött ne maradjon.

Az most megjelent „Borgzadás” című szakönynek is az a célja, hogy a borgazdasági ismeretek terjedését elősegítse, módot nyújtson arra, hogy a borgazdasággal foglalkozók a szükséges ismereteket megszerezzék, vagy ismereteket legújabb fejlődésnek megfelelően, másrészt az újabb bortörvény intézkedéseivel alkalmazkodva. A könyv 14 fejezetben foglalkozik a borgazdasággal, borkezeléssel és általában a bor ismeretével kapcsolatban. A kitűnő szakmunka megrendelhető a *Vasárnap* kiadóhivatala útján is. Ára 8 pengő; portóköltsége 20 fillér.

Megszoktuk

már, hogy bizonyos lapok a falvak kisembereinek bármilyen formában történő szövetkezését „káros egyküz”, nek tünetik fel. Azt is tudjuk, hogy amikor ipari és kereskedelmi mammut-vállalatok kártelbe tömörülnek, sőt abba is beleszólnak, hogy a „sokkezu” kártel melyik kezétől vegye meg a gazda a monopolizált cikket — például petróleumot — akkor „racionalizálásról”, „termelés” vagy „elosztás szabályozásáról”, megszervezéséről van szó. Ismétljük, ehhez már hozzászoktunk és tudjuk, hogy szabad kártel alakítani, adni-venni a rayonizált végközönséget, de a 90 százalékos magyarságnak meg akarják tiltani, hogy szövetkezeket alakítsanak. A magyarság is látja, tapasztalja ezt és azt is, hogy kiszolgáltatottsága ellen egyetlen mód áll rendelkezésére: támogatni a szövetkezeket, belépni a hitel-, fogyasztási- és értékesítő szövetkezetekbe.

Hála Istennek, a magyarság felismerte már helyzetét és ennek eredményeképpen, minden ascarkodás ellenére, egyre gyarapodik, fejlődik a szövetkezeti mozgalom. Csak egyet nem értünk. Azt tudniillik, hogy mikor szűnik meg a magyar gazdalkozósság fillérelre támogatni azt a sajtót, amely képtelen vádaskodásokkal, ferdeítésekkel iparkodik kicsavarítani kezéből a leghatékonyabb fegyvert: a szövetkezeti mozgalmat. Furcsa, hogy a magyarságnak az a 90 százaléka, amely szövetkezetekbe tömörülten akarja megvívni a kártel elleni szabadságát, tartja el a másik oldal sajtóját.

Tiltakozunk tehát — nem a szövetkezet-ellenes lapok hangja, támadásai, hanem — az ellen, hogy a magyar gazda vereségek munkával megkeresett fillérelve erősítse azokat, akik a gazdátalbor egyességének megbontására törekednek . . .

Nemzetközi agrárkongresszusok Hollandiában. Az agrársajtó hágal, második nemzetközi kongresszusát a világ minden részéből az agrár szakasjtó több ezer képviselője vett részt. A holland földművelésügyi miniszter megnyitotta beszédében a Róma székelyvilág működő nemzetközi agrársajtóegyesületet és a szakajtó fontosságát az agrárismeretek terjesztése terén. A kongresszus határozatot hozott a szakajtó továbbfejlesztéséről. Schweiningenben ugyanebben az időben az agrárhitel érdekelteinek nemzetközi kongresszusa folyt le. A többi között elhatározták, hogy Rómában intézet létesítenek az agrárhitel tünetek figyelméért.

Mikor kell a gyümölcsfákat öntözni? Erről ír a *Növényvédelem és Kertészet* legújabb száma. Cikkeket közöl még a szőlő nyári kezeléséről, az őszibarackfák betegségeiről, az idel hernyóvándorlásról, a legnagyobb számacafajtról, a nikotinos nyári permetezésről, a júniusban vethető zöldségfélékről, a róza szú virágzatátásáról, a peronoszpóra elleni eredményes védekezés feltételeiről, a hangyák irtásáról stb. A dusan illusztrált, szines gyümölcsöképet is közöl két szaklapból a „Növényvédelem” kiadóhivatala (Budapest, V. Földművelésügyi Miniszterium), egy alkalommal lapunkra való hivatkozással díjtalanul küld mutatványssámat.

Hőguta a mezőn. Tarnasádnny, heves-megyei községben hőguta megböte Csantalán Istvánét a mező munka közben. Tarnasádnnyban ez a harmadik hőguta-elet.

Jó hangszeron játszanl a legnagyobb élvezet. Előszarugt igazán olcsón Reményi országos híri hangszertelepen vásárolhat: Budapest, VI/15. Király-utca 58-60. Kérjón díjmentes, 51. számú árjegyzéket, abból választhat.

Arany-ezüst beváltás

a legmagasabb napi áron

Szigeti Nándor és Fia
Ékesüzér
Budapest, IV. Kecskeméti-utca 9

Hol és mikor soroznak lovakat

A **Lóértékesítő Szövetkezet** lószorozó programja június 21-től június 30-ig a következő:

Az I. számú lószorozó bizottság utiprogramja:

VII. 4. d. u. 4. 6. **Palotabozók:** Védmen, Feked, Trefortpuszta, Szébeny.

VII. 5. d. e. 8. 6. **Mohács:** Majs, Udvar, Lánycsók, Sátorhely, Kükéd, Kisnyárad, Dar, Dunaszekes, Hercegszabar, Himesháza, Somberk, Cseledoboka, Cseregörsény; d. u. 4. 6. **Pécsvár:** Nagypál, Lovászhetyén, Rádecseke, Apátvárad, Hosszshetyén, Óbánya, Püspök-szentlászló, Kisulbány, Martonfa, Szilagy, Pereked, Ellend, Zengővárkony, Kiskerep, Fázeksborda, Marázsa, Magyarereg, Kátony, Berkesd, Szellő, Püspök-szentlászló, Gerend, Püspök-már, Kékcsud.

VII. 6. d. e. 8. 6. **Pécs:** Püspökbagárd, Rámánya, Hírd, Somogy, Vasas, Mánfa, Pécsudvar, Mecsekkrákó, Szabolcs, Bános, Urfal, Abaliget, Kővároszölös, Cseraut, Mecsekfal, Pellérd, Nagybeszéd, Pázdány, Pécsárados, Keménylady, Pécsbagota, Gyód, Regenye, Szilvács, Bosta, Szőke, Kőkény, Némédi, Málom, Nagypárd, Pécsudvar, Magyararló, Nagykozár, Kozármishly, Baksa, Lóthárd, Egerg, Szemely, Birján, Peterd, Kiserend; d. u. 2. 6. **Baja:** Páló, Baranya-szentgyörgy, Tormás, Gódré, Görög-szertón, Szágy, Bakóca, Horráterhend, Szentkatalin, Kán, Godisa, Huszti, Karácsonfal, Egyházber, Szatmár, Kisközterce, Kishajmós, Gyömbösi, Felsőmindszent, Orozsi, Felsőgereszter, Varga, Mezőköpölös, Magyar-szék, Barátrn, Magyarterhend, Kovácsudány, Mezőcsanak, Mezőcsafu, Mezőcsánosi, Komló.

VII. 7. d. e. 9. 6. **Dávod:** Hercegszántó, Nagybaracska Gyára; d. u. 2. 6. **Bácsboros:** Kátóvár, Madarászpuszta, Bács-

VII. 8. d. e. 8. 6. **Baja:** Szeremie, Bútor, Vaskut, Békésudány, Siklód; d. u. 1. 6. **Csávolgy:** Róm, Felsőszentiván, Mátéháza; d. u. 1. 6. **Bácsalmás:** Tataháza, Műtelek, Csikória, Pusztakunbaja, Madarás, Kunbaja.

VII. 9. d. e. 8. 6. **Toppa:** Kisszállás, Tüskös, Tüskőkamajor, Jánoslelek, Kelebia, Tinóváros; d. u. 1. 6. **Jánoshalma:**

Kéles, Dzsida-major, Borota, Mélykut, Újdosókút, Terézhalom.

VII. 10. d. e. 8. 6. **Mohács:** a Mohács, Villány, Némethy, Palotabozók községeiben; d. u. 2. 6. **Pécs:** a Pécs, Szentlőrinc, Sásd, Dióviszló, Siklós, Sellye, Pécsvárad községeiben vásárolt lovak átadása.

Az II. számú lószorozó bizottság utiprogramja:

VII. 3. d. e. 8. 6. **Hajdunánás:** Hajdunánási tanyák, Hajdudorog.

VII. 4. d. e. 8. 6. **Büdszentmihály:** Keshalma, Lauraháza, Tasaros, Tiszabud; d. u. 2. 6. **Tiszagyulához:** Nagyborokcsák, Roje, Katabalma.

VII. 5. d. e. 8. 6. **Tiszalök:** Tiszataros, Bashalom, Hajnalos; d. u. 2. 6. **Tiszszabó:** Szabóhomoka, Tiszadob, Okénéz.

VII. 6. d. e. 8. 6. **Debreceben:** a Nyíresőd, Nyíradony, Hajduduháza, Hajdudószórnány, Balmazujváros, Debrece, Nagyhortobágy községeiben vásárolt lovak átadása.

VII. 8. d. e. 8. 6. **Baja:** Csobaj, Nenyőcsger, Prügy; d. u. 2. 6. **Tiszszászvár:** Tiszaladány, Nagyhomokos, Virányos.

VII. 9. d. e. 8. 6. **Rakamaz:** Tiszagyulafu, Vasekapu, Timár, Szabolcs, Zalkod; d. u. 2. 6. **Gáva:** Viss, Kendező, Vencsellő, Tiszaberecl, Balsa, Paszab.

VII. 10. d. e. 8. 6. **Buj:** Ibrány, Csontvágy, Paszabcsucs, Varjúlapos, Nyírszöllős, Görögzászlós, Királytelekiszöllő.

A III. Bizottság utiterve lapunk zárásáig nem készült el; a bizottság utitervét tehát csak következő számunkban közölhetjük.

„Virágzik a vadrózsafa”

Ékes Papp Máriát, aki a fenti hangulatos, költői verskötettel lép az olvasóközönség elé, nem kell bemutatnunk. Költőgárdánk legértékesebb, legtöbb reményre jogosító tagjának munkásságát sok elismeréssel és szeretettel kísérték figyelemmel olvasóink eddig is. Bizonyosra vesszük, hogy összegyűjtött versei — a magyar föld kisemberei érzéseinek, fáj-

dalmainak, örömeinek, vágyainak és csalódásainak művészi kifejezői — sok örömet fognak okozni mindazoknak, akik értékelni tudják még a költői lélek, a szép érzések megnyilatkozásait. A mintegy nyolcvan oldal terjedelmű könyv fedőlapját **Gádor Emil** festőművész pompás limonetszete díszíti. A könyv, 2 pengős előjegyzési áron, szerkesztőségünk útján is megrendelhető.

Az „ANGORASZÖVETSÉG” közleményei

A tenyésztők körében sokszor a legellentesebb nézetek vannak a kifutó szükségessége kérdésében. Egyesek szerint feltétlenül szükséges a kifutó, mások szerint viszont a kifutó előnyei pótolhatók nagybörmertű ketreccel. Tény az, hogy a kifutónak megvan az előnyös oldala éppen úgy, mint a hátránya. Előnye az, hogy az állatok nagyobb terjedelmű szabad mozgási területet kapnak és így gyorsabban és erőteljesebben fejlődhetnek. Hátránya viszont az, hogy a sok állat a kifutó összehajlása, vagy egymást összeugrálva; gyapuját tönkreteszti, sőt esetleg bizonyos fertőzés felépésére mód nyílik a betegség tovatartására. Összevetve azonban mindezeket, feltétlenül helyénvalónak tartjuk kifutó létesítést, azonban azt olyan formában megoldva, hogy az állatok az altalaj fölött egy magasabb fekvő lércsoszaton mozogjanak, hogy így ne legyen piszkos talajuk. A kifutó több részre osztásuk, hogy az állatcsoportok így mégis bizonyos mértékig el legyenek különítve egymástól. Azonkívül mindig nyírás után tegyük az állatokat a kifutóba, hogy így szintén eljéjjenek a gyapjuk szennyeződésének.

Sokan — a lábgyűrűzással és egyéb dolgokkal kapcsolatban — olyan kérdéseket vetnek, amelyeket a *Vasárnapi* régebbi számaiban, amikor az illetők talán még nem voltak tagok, már megtárgyaltunk. Felhívjuk az újabb tagok figyelmét arra, hogy ha érdeklődnek a szövetségünk régebbi közleményei, úgy a *Vasárnapi* kiadóhiva-

talában megkaphatók az eddigi számok is, egy pengő előzetes beklődésük — T. J. Pényesliték. Erőleített rejtvényt, mást kérünk. — M. V., Szerkesztő. Verséből válogatunk.

REJTVEJNYEK

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:
K. F. L. Kötelek. Ezek nem közölhetők. — T. J. Pényesliték. Erőleített rejtvényt, mást kérünk. — M. V., Szerkesztő. Verséből válogatunk.

1. Szórejtvény.

K	M	fő
	(-e)	(-r)

(Beküldte ifj. Nagy István Szendrőről.)

2. Szórejtvény.

lop	e	pestis
------------	----------	---------------

(Beküldte ifj. K. Balogh József Dugáról.)

3. Szórejtvény.

ss	1938
-----------	-------------

(Beküldte Szűcs János Csokoládépusztáról.)

A rejtvejnyek megjelölését a megjelölők és nyertesek névával együtt a 29-ik számban közöljük.
A 29-ik számban között rejtvejnyek megjelölése:
1. Szórejtvény: **Felfordulás.** 2. Szórejtvény: **Zsebró.** 3. Szórejtvény: **Kalapács.**
Megjelölték: ifj. Pállinger Ferenc, Prókay Béla, Bessenyei Gyula, Kardos Teréz, Jósai Pál, Günther Ferenc, Nagy Tamás, Hajagos Péter, Varga Anna, Koronóth József, Máté-Tóth Gyula, Vámos Ferenc.
Jutalomkönyvet nyertek: Prókay Béla (Miskolc) és Vámos Ferenc (Rákócshely).
A 24-ik számban között rejtvejnyek megjelölését 19-ik héten közöljük.

TÜNDÉR

Elbeszélés
Irta: Dávid János

Esteledett. A nap lassan ereszkedett alá a nyugati dombok mögött. Utolsó sugaraival még bearayozta a fák koronáit, azután véresen alábukott s csak bíbor-pirososság maradt utána. A fák lombjait enyhe szellő cirógatta s az erdő sóhajta intett búcsút a napnak.

Az erdő mélyén, egy bukfa alatt, ült egy szegény fiatal költő. Ő is sóhajta búcsuzott a naptól, az élettől, mindentől. Most egy pillanattal vetett a multra: árva gyermekkorára. Szüleit nem is ismerte és az emberek ingalom-kenyerén nőtt fel. Csaldókkal teljes ifjúságára gondolt, midőn mint tehetségesnek ígérkező költő elhagyta a falut és a fővárosban próbált szerencsét. Hosszas küzdelem után tudott csak elhelyezkedni egy gyárban, mint munkás. Jól is ment a sorsa, míg a gyár tönkre nem ment. Szélnék eresztették a munkásokat és ő többé hiába próbálkozott elhelyezkedni: sehol sem kapott tisztességes munkát.

Erre elhatározta, hogy hazamegy. Otthon érte a legnagyobb csalódás. Az emberek gúnyosan fogadták: „Ni, a híres költő!” mondogatták. Még cselédnek sem fogadták fel. Csak alkalmi munkával tengette életét az egész télen.
Most május van. Olyan az erdő, vidék, mint egy felékesített mennyasszony. Minden remél, minden örül. Csak ő, a költő, akar meghalni.
Hosszu búcsuzóverset írt, hogy az emberek halála után megtudják: ki volt ő... És még ott volt száz verse

kéziratban a zsebében.
Hosszan, merengve nézte a csodás tavaszi este néma és mégis zeryny-vágyat ébresztő szerelmes nászát.
Végre elővette furulyáját, hogy elfújja utolsó búcsudalát. Oly mélabusan szólott az ének, hogy a virágok is lehajtották fejüket és a szello is megállt hallgatni az ifju költő lelke zokogását.

Azán letette furulyáját és elővette tőrét. A tör hideg éle megcsilant a holdszugarban, amint jobbkézében fogta, hogy szívébe üsse.
És ekkor, ahig egy kóhajtasnyira előtte, egy csodás szép, fehér ruhás leány állt. Aranyhaja kibontva szabadon olmlott vállára. Fején virágkoszoru díszlett.

A költő megremegett... Mi ez? Álom? Látomás? Vagy felzaklatott idegeinek csalfa játéka?
Végre megszólalt:
— Ki vagy, te csodás szép leány?
— Erdők vadvirága! — hangzott a felelet.

— Tündér?
— Az.
— Oh! — sóhajtott a költő és csodálkozva nézte a holdszugarban furdó aranyhajú leányt. Eddig csak lelke mélyén élt a tündérek, ábrándok világa és most, ime itt áll előtte valóságban egy csodás aranyhajú tündérléány.

— Halld, te tündérléány, meg akarok halni! Jöjj és a ts lilomkezdeddel üsd szívémbé a tört... a te kezdetlő könnybe lesz a halál!
— Nem szabad meghalnod!...
— Nem? Hát akkor jöjj és gyógyíts meg az én ösztöretől szívemet.
Ekkor a leány ringó léptekkel megindult a költő felé és pár lépésnyire megállt és kitará karját. Keble heveesen hullámlott és ígöző szépség-

ben úgy állt ott, mint a boldogság istennője.
A költő is felkelt és remegve indult a leány felé, majd átolelte és megcsókolta. A leány is viszonzotta a csókot és hosszan-hosszan csókolták egymást.
— Te aranyhajú tündérléány — szólalt meg a költő azután — légy a feleségem és vgy magaddal Tünderországba... ott akarok élni... ott nincs fájdalom, család... csak szerelem és boldogság...
Visszaült a bukfa alá. Fejétek összehajtották és átolelte tartották egymást. Majd a leány mesélni kezdett Tünderországról s a költő álmóltisan hallgatta a mesét, míg végre elaludt.

Reggel már magasan járt a nap, amikor felébredt a költő. Megdörsölte szeméit és széttekintett. Először pillanatban nem tudta, hol van. Álmodban már Tünderországban járt s azt álmodta, hogy ő lett a tündérek királya. De lassan szertefoszlott az álom kédfátolya és látta, hogy ott ül a bukfa alatt egyedül, ahová az este ült. A leány nem volt mellette és még mindig nem értette, álom volt-e, hogy a leányt látta és megcsókolta. Erre elszorult a szíve. Hát öneki már az álom is csak fájdalomt okoz?

Ujra elővette furulyáját és elfújta búcsudalát. Amint ujra feltekintett, csodálkozva látta, hogy a leány futva közeledik feléje, kezében virágcsokorral.
— Jó reggelt! — köszönt a leány már messziről.
— Jó reggelt! — mondta a költő. Most már tudta, hogy nem volt minden álom, amit az éjszaka átélt. De azért remegett a hangja, amint mondta:
— Tündérléány, miért nem vittél magaddal az éjszaka a te országodba?

Hissen megígérted, hogy ott a feleségem leszel...
— Oh te álmódzó, te jószívű költő! — felelt a leány mélabusan. — Hiszen nem vagyok én tündér...
— Hát ki vagy? — ijedt fel a költő.
— Nézz reám. Nem ismeresz?
— Nem.
— Én pedig ismerlek. Ugyanabba a gyárba jártam dolgozni Pesten, ahová te, csak más osztályba, egy emelettel feljebb. Virág Jucika vagyok.

— Ah, már emlekszem... — Oh, Jucika! De hogy kerültél ide, éppen most, amikor...
— Mikor a gyár tönkrement, rögtön hazautaztam falura nagybátyámmal, mert én is árva vagyok... Azután itt a szomszédifaluban a báró urnál kaptam állást mint szobalányt. Most éppen látogatból jöttem az este nagybátyámtól. A ti falutok jöttem keresztül. Nem tudtam, hogy te itt vagy, de amit a falu végén visszafordultál, rögtön megismertelek. És a kezdedben megláttam valami csillogó tárgyat és szívbem hirtelen rossz sejtés támadt. Amint jöttél az erdő felé, távolról követtelek... A többi már tudod.
— Köszönöm, drága Jucika! — mondta a költő megindultan. — De most honnan jöttél?
— Viragot szedtem neked! — pirolt el a leány.
— Oh, de kedves vagy!... De most mi lesz velünk?
— Velem jössz a báró urhoz. A kastélynál egy méhészre van szükség és az én kertemre a báró ur alkalmazni fog.

A költő csókokkal árasztotta el a leány rózsás arcát. És megindult mennyszonnyával egy boldogabb emberi élet felé...

